

5.4.1 Ο φροντιστής είναι πραγματικά σημαντικός παράγοντας στην όλη διεργασία της κοινωνικής πρόνοιας, ακόμα και στο πλαίσιο του AAL. Γι' αυτό, οι αλλαγές των μοντέλων δεν θα πρέπει να αφορούν μόνο το οργανωτικό επίπεδο, αλλά και το επίπεδο των φροντιστών, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα πρόσωπα που έχουν άμεση επαφή με τους δικαιούχους του AAL, όχι μόνο κατέχουν καλά αυτήν την τεχνολογία, αλλά και πιστεύουν πραγματικά στη χρήση της, ώστε να εμπνεύσουν στους δικαιούχους ακόμη μεγαλύτερη εμπιστοσύνη σ' αυτά τα εργαλεία ως μέσο βελτίωσης της ποιότητας ζωής.

5.4.2 Η ΕΟΚΕ πιστεύει επίσης ότι το σύστημα υγείας θα πρέπει να εξεταστεί λεπτομερώς, προκειμένου να διασφαλιστεί, όχι μόνο ότι είναι οργανωτικά έτοιμο για την εφαρμογή του AAL, αλλά και ότι οι οργανισμοί υγειονομικής περίθαλψης και κοινωνικής πρόνοιας μπορούν πραγματικά να αντεπεξέλθουν στην παραμονή περισσότερων ατόμων στο σπίτι.

5.4.3 Ακόμη πιο σημαντικό μετά την υιοθέτηση του AAL είναι να βελτιωθεί η συνεργασία και ο συντονισμός των οργανισμών περι-

θαλψης και των οργανισμών πρόνοιας. Η τεχνολογία μπορεί και εδώ να αποτελέσει εργαλείο για τη βελτίωση αυτής της συνεργασίας: πιο καθοριστικό στοιχείο, ωστόσο, είναι η συνειδητοποίηση της ανάγκης και η βούληση για συνεργασία.

5.5 Προβλέπεται ότι τα συστήματα AAL θα είναι πολύπλοκα· γι' αυτό, η διαλειτουργικότητα θα πρέπει να αποτελεί βασικό στόχο του προγράμματος. Η καινοτομία και η τεχνολογία θα πρέπει να είναι ευρείας κλίμακας, εξατομικευμένες και ολοκληρωμένες και να ενθαρρύνουν την αυτενέργεια.

5.6 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η Επιτροπή θα πρέπει ακόμη να υιοθετήσει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση του προγράμματος AAL και πολιτικών όπως η πολιτική για τη διά βίου μάθηση. Πραγματικά, η κατάρτιση, ιδίως στο πλαίσιο αυτών των πολιτικών, θα πρέπει να στοχεύει και στους δικαιούχους του προγράμματος AAL, επειδή η κατάρτιση αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχία αυτής της τεχνολογίας.

Βρυξέλλες, 29 Μαΐου 2008.

Ο Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Δημήτρης ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης — SOLVENCY II»

COM(2007) 361 τελικό — 2007/0143 (COD)

(2008/C 224/03)

Στις 31 Οκτωβρίου 2007, και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 47 παράγραφος 2 και του Άρθρου 251 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την:

«Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης — SOLVENCY II» (*).

Το ειδικευμένο τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότηση του στις 6 Μαΐου 2008 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Robyns de Schneidauer.

Κατά την 445η σύνοδο ολομελείας της 28ης και 29ης Μαΐου 2008 (συνεδρίαση της 29ης Μαΐου 2008), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική υιοθέτησε την ακόλουθη γνωμοδότηση με 67 ψήφους υπέρ, 0 ψήφους κατά και 1 αποχή.

1. Συστάσεις

1.1 Η ΕΟΚΕ συγχάιρει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την επιμελή αναδιατύπωση πολλών πολύπλοκων οδηγιών σε ένα σαφές κείμενο, ενώ ταυτόχρονα λαμβάνει υπόψη τους κανόνες που διέπουν τα τμήματα που αναδιατυπώνονται. Δεδομένου ότι το κοινοτικό νομοθετικό πλαίσιο δεν θα πρέπει να επικεντρωθεί μόνο σε μια προληπτική πολιτική, η οποία εστιάζεται στο ρόλο που διαδραματίζει το κεφάλαιο στην παροχή υπηρεσιών ασφάλισης, οι οποίες είναι καθο-

ριστικής σημασίας για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες της Ευρώπης από πολλές απόψεις, η ΕΟΚΕ επιφυλάσσεται το δικαίωμα να εκφράσει εν ευθέτω χρόνω τις απόψεις της για τυχόν νέα χαρακτηριστικά, όσον αφορά τη σχέση μεταξύ καταναλωτών και (αντ)ασφαλιστών, και ειδικότερα εντός του πλαισίου των προσφάτων πρωτοβουλιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με τις λιανικές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.

Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει το έργο της εναρμόνισης των νομικών πτυχών της σχέσης μεταξύ αντισυμβαλλόμενου και ασφαλιστή, που τελεί υπό εξέταση στα πλαίσια του «κοινού

(*) Η πρόταση τροποποιήθηκε αργότερα και σήμερα αποτελεί το έγγραφο COM(2008) 119 fin.

πλαίσιο αναφοράς» (ΚΠΑ) υπό την καθοδήγηση της ΓΔ Υγεία και προστασία των καταναλωτών.

1.2 Η ΕΟΚΕ επικροτεί σε γενικές γραμμές το πλαίσιο της οδηγίας «Φερεγγυότητα II» που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εκφράζει την ικανοποίησή της για τις εκτενείς διαβουλεύσεις που προηγήθηκαν αυτής. Η προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ακολουθεί τις αρχές για τη βελτίωση της νομοθεσίας, τις οποίες η ίδια έθεσε και τηρεί. Ωστόσο, οι διαβουλεύσεις με αντικείμενο αυτές τις μεταρρυθμίσεις θα πρέπει να συνυπολογίζουν τις απόψεις των εργαζομένων και των καταναλωτών που έχουν σαφώς συμφέρον στο αποτέλεσμα των διαδικασιών. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει κατάλληλα φόρουμ, όπως το FINUSE, για την πραγματοποίηση αυτών των διαβουλεύσεων.

1.3 Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με την υιοθέτηση μίας οικονομικής προσέγγισης που βασίζεται στον παράγοντα του κινδύνου για την εκτίμηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας και σε μια σφαιρική προσέγγιση συνολικού ισολογισμού επί τη βάση μιας πλήρους οικονομικής αξιολόγησης του ενεργητικού και παθητικού για την εκτίμηση της οικονομικής κατάστασης των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Με αυτόν τον τρόπο επιδιώκεται να αντικατοπτριστούν ορθά, τόσο η πραγματική έκθεση σε κίνδυνο, όσο και τα εργαλεία μετριασμού κινδύνου των επιχειρήσεων. Η εν λόγω προσέγγιση, πέραν του ότι είναι η σωστή από οικονομική άποψη, χαρακτηρίζεται από το πλεονέκτημα ότι συμβάλλει στην αποφυγή τυχόν ευκαιριών κανονιστικής διαμεσολάβησης, ενώ συγχρόνως εγγυάται το ίδιο κατάλληλο επίπεδο προστασίας σε όλους τους αντισυμβαλλομένους στην Ευρώπη, ανεξαρτήτως του νομικού καθεστώτος, του μεγέθους ή του τόπου της έδρας της εταιρείας.

1.4 Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ιδιαίτερη ικανοποίησή της για την εισαγωγή της προσέγγισης των τριών πυλώνων όσον αφορά την προληπτική εποπτεία, δεδομένου ότι τούτο συνάδει με τις κεφαλαιουχικές απαιτήσεις που θεσπίστηκαν για τον τραπεζικό τομέα με τη συμφωνία «Basel II», ενώ παράλληλα αναγνωρίζονται οι ιδιαιτερότητες του ασφαλιστικού τομέα. Η ΕΟΚΕ επιθυμεί να υπογραμμίσει τη σημασία που έχουν για την καταλληλότητα της προληπτικής εποπτείας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων η προσθήκη της διαδικασίας εποπτικής αξιολόγησης και των ποιοτικών απαιτήσεων (πυλώνας II), η εισαγωγή των αρχών της εποπτικής αναφοράς και δημοσιοποίησης (πυλώνας III), καθώς επίσης ο καθορισμός ποσοτικών κεφαλαιουχικών απαιτήσεων που βασίζονται στον κίνδυνο.

1.5 Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για την εισαγωγή ενός συστήματος φερεγγυότητας, το οποίο βασίζεται σε δύο κεφαλαιουχικές απαιτήσεις, δηλαδή στο SCR (κεφαλαιουχικές απαιτήσεις φερεγγυότητας) και στο MCR (ελάχιστες κεφαλαιουχικές απαιτήσεις), εκ των οποίων το καθένα έχει διαφορετικό σκοπό. Με το SCR θα αντικατοπτρίζεται ένα επιδιωκόμενο επίπεδο κεφαλαίου, το οποίο οφείλει να διαθέτει ένας ασφαλιστής υπό συνήθεις επιχειρησιακές συνθήκες, ενώ με το MCR θα αντικατοπτρίζεται το επίπεδο εκείνο του κεφαλαίου, κάτω από το οποίο θα ενεργοποιείται η έσχατη εποπτική παρέμβαση. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τη θέσπιση ενός κανονισμού επιπέδου II προκειμένου να ενισχυθεί η σαφήνεια των όρων που διέπουν τον απλοποιημένο υπολογισμό των κεφαλαιουχικών απαιτήσεων φερεγγυότητας (άρθρο 108), καθώς και των περιστάσεων που θα οδηγούσαν σε ανάκληση της αίτησης για πρόσθετο κεφάλαιο φερεγγυότητας.

1.6 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι οι υπολογισμοί του MCR και του SCR θα πρέπει να ευθυγραμμιστούν στενά και να βασιστούν αμφότεροι σε μία ευαίσθητη προσέγγιση κινδύνων, προκειμένου να καθίσταται δυνατή η σωστή εφαρμογή κλιμακωτών εποπτικών παρεμβάσεων, με τις οποίες θα διασφαλίζεται ότι τόσο η εκάστοτε ασφαλιστική επιχει-

ρηση, όσο και η εποπτική αρχή θα έχουν επαρκή χρόνο ώστε να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα για την αντιμετώπιση της κατάστασης που προκαλείται λόγω της παράβασης του SCR.

1.7 Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της όσον αφορά την αρχή της αναλογικότητας, η οποία περιλαμβάνεται στην προτεινόμενη οδηγία και χάρη στην οποία θα καταστεί δυνατή η εφαρμογή της «Φερεγγυότητα II» από όλες τις επιχειρήσεις. Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ ενός κανονισμού επιπέδου II, ο οποίος μπορεί να προσδώσει περισσότερη σαφήνεια όσον αφορά αυτή την αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 28, παράγραφος 3), ούτως ώστε η καταλληλότητα των απαιτήσεων και, εφόσον καταστεί αναγκαίο, των διορθωτικών μέτρων, να μπορεί να αναπτυχθεί με πιο ασφαλή τρόπο· αυτό, ωστόσο, δεν θα πρέπει να οδηγήσει σε κανονιστική ακαμψία. Η ΕΟΚΕ συνιστά να εφαρμοστεί η αρχή αυτή αποτελεσματικά και με συνέπεια σε όλη την Ευρώπη, όπως επίσης να διασφαλιστεί η εν λόγω εφαρμογή μέσω αποτελεσματικών μεθόδων προσφυγής στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας ή εφόσον κριθεί αναγκαίο σε δικαστήριο.

1.8 Η ΕΟΚΕ συνιστά με έμφαση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διατηρήσει την πολυμορφία της ασφαλιστικής αγοράς, λαμβάνοντας υπόψη το ρόλο των μικρών και μικρομεσαίων ασφαλιστών, καθώς επίσης των συνεταιριστικών και άλλων ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Δεδομένου ότι πολλές εξ αυτών δραστηριοποιούνται σε εξειδικευμένες αγορές, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι έχει ιδιαίτερη σημασία να επιτραπεί μία ελαστικότητα στην τυποποιημένη προσέγγιση, παραδείγματος χάρη επιτρέποντας τη χρήση οικείων, περισσότερο σχετικών, στοιχείων και γενικώς αποδεκτών μεθοδολογιών, χωρίς ωστόσο να νοθεύεται ο νόμιμος ανταγωνισμός των ασφαλιστικών δραστηριοτήτων, προκαλείται δυσλειτουργία και εξεταστεί δυνάμως η δυνατότητα οι αλληλασφαλιστικοί συνεταιρισμοί να ζητούν από τα μέλη τους να ενισχύσουν το καθεστώς φερεγγυότητάς τους, πρακτική που ήδη εφαρμόζεται.

1.9 Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει τη σημασία της εποπτείας των ασφαλιστικών ομίλων, οι οποίοι είναι μεν αναλογικά μικροί όσον αφορά τον αριθμό των επιχειρήσεων, αντιπροσωπεύουν ωστόσο μεγάλο μερίδιο της ασφαλιστικής αγοράς στην ΕΕ. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ θεωρεί την εισαγωγή της εποπτείας ομίλων ως ένα σημαντικό βήμα, το οποίο θα επιτρέψει σε όλους τους επόπτες ομίλων, αλλά και στις υπόλοιπες εμπλεκόμενες εποπτικές αρχές να εντρυφήσουν περισσότερο στο προφίλ κινδύνου του ομίλου ως συνόλου. Συνιστάται η μέγιστη δυνατή εναρμόνιση και διαφάνεια των εν λόγω εποπτικών αρχών και η σαφής διάκριση των αρμοδιοτήτων μεταξύ τους.

1.10 Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για την καθιέρωση προαιρετικού καθεστώτος, το οποίο επιτρέπει στους ομίλους να διευκολύνουν τη διαχείριση κεφαλαίων σε επίπεδο ομίλου, βελτιώνοντας την κινητικότητα των κεφαλαίων εντός του ομίλου και παρέχοντας ένα εύχρηστο και διαφανές σύστημα, χάρη στο οποίο, ο μεν όμιλος ωφελείται από την αναγνώριση των συνεπειών της διαφοροποίησης σε επίπεδο ομίλου, χωρίς ωστόσο να επηρεάζεται το επίπεδο κεφαλαιουχικών απαιτήσεων των θυγατρικών του ομίλου. Κρίνεται αναγκαίο να εξεταστούν τα τρέχοντα επίπεδα κεφαλαίου των θυγατρικών του ομίλου, καθότι μέρος των κεφαλαίων θα καλυφθεί από τις δηλώσεις στήριξης ομίλου και όχι από ρευστά διαθέσιμα ή παρόμοια αξιόγραφα. Η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι οι επιπτώσεις της διαφοροποίησης του ομίλου θα αναγνωρισθούν μόνον μέσω της χρήσης μίας προκαθορισμένης μεθόδου για τον υπολογισμό του SCR, καθώς επίσης ότι η πρόταση θα πρέπει να καταστήσει δυνατή την αναγνώριση των επιπτώσεων της διαφοροποίησης του ομίλου χωρίς τη χρήση υποστήριξης ομίλου.

1.11 Η ΕΟΚΕ συνιστά να αξιολογηθεί ο αντίκτυπος του προτεινόμενου προαιρετικού καθεστώτος στον ανταγωνισμό σε τοπικό επίπεδο και ο βαθμός προστασίας των καταναλωτών σε ομαλές συνθήκες αλλά και σε περιπτώσεις κρίσεων που δεν πρέπει να είναι χαμηλότερος του βαθμού προστασίας που διασφαλίζεται από το προκαθορισμένο καθεστώς, και να αποσαφηνιστούν τα νομικά και πρακτικά ζητήματα, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας των διασυνοριακών μεταφορών κεφαλαίων μεταξύ διαφορετικών εταιριών του ίδιου ομίλου, ήτοι οι δυνατοί νομικοί περιορισμοί, σε εθνικό επίπεδο, όσον αφορά τις μεταφορές κεφαλαίων (υποστήριξη ομίλου) προς θυγατρικές που εδρεύουν σε άλλο κράτος μέλος.

1.12 Η ΕΟΚΕ αναμένει ότι οι αρχές του επιπέδου II θα λάβουν υπόψη τα αποτελέσματα της τέταρτης φάσης της μελέτης ποσοτικού αντίκτυπου (QIS4), η οποία βρισκόταν σε εξέλιξη κατά το χρόνο της υιοθέτησης της παρούσας γνωμοδότησης.

1.13 Η ΕΟΚΕ εμμένει στην ανάγκη μίας σωστά εναρμονισμένης εφαρμογής της οδηγίας, όπως επίσης στην αποφυγή συσσώρευσης υπερβολικά πολλών ρυθμιστικών παρεμβάσεων (του λεγόμενου «gold-plating») ή διαφορετικών πολιτικών μέσω της χρήσης επιλογών, οι οποίες ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο μία ομοιόμορφη προληπτική πολιτική στην κοινή αγορά.

1.14 Η ΕΟΚΕ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διασφαλίσει την προβλεψιμότητα της προληπτικής εποπτείας, προκειμένου να εξασφαλίσουν οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις το επίπεδο βεβαιότητας που προσδοκούν για την ανάπτυξη της δικής τους πολιτικής κινδύνου και φερεγγυότητας.

1.15 Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει τη σημασία που έχουν για την οδηγία «Φερεγγυότητα II» ορισμένες πτυχές του μετριάσμου του κινδύνου, όπως η ανταλλαγή αξιόπιστων στοιχείων μεταξύ των ασφαλιστών και των ομίλων ασφαλιστών. Με αυτόν τον τρόπο διευκολύνεται η πρόσβαση στην αγορά των νεοαφικθέντων και των μικρών επιχειρήσεων και καθίσταται δυνατή τόσο η αύξηση των ικανοτήτων τους, όσο και η μείωση των περιθωρίων αβεβαιότητας στα ασφαλιστρά τους. Για αυτόν το λόγο, η ΕΟΚΕ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λάβει υπόψη της την αντιστοιχία αυτή στην επισκόπηση, στην οποία θα προβεί όσον αφορά τον κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία για τον ασφαλιστικό κλάδο.

1.16 Η ΕΟΚΕ συγχάρει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις εμπλεκόμενες επιτροπές της διαδικασίας Lamfalussy για τον πρωταγωνιστικό ρόλο που διαδραμάτισαν στα πλαίσια της μεταρρυθμιστικής αυτής διαδικασίας με την εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών και την ευαισθητοποίηση σύσσωμης της ευρωπαϊκής αγοράς. Η προτεινόμενη οδηγία αποτελεί πραγματικό σημείο αναφοράς για πλήθος νομικών συστημάτων και τομέων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Ωστόσο, οι διαβουλεύσεις με αντικείμενο αυτές τις μεταρρυθμίσεις θα πρέπει να συνοπολογίζουν τις απόψεις των εργαζομένων και των καταναλωτών που έχουν σαφώς συμφέρον στο αποτέλεσμα των διαδικασιών. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει κατάλληλα φόρουμ, όπως το FINUSE, για την πραγματοποίηση αυτών των διαβουλεύσεων.

1.17 Η ΕΟΚΕ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναγάγει τις διατάξεις για την φερεγγυότητα, οι οποίες αφορούν άλλους παρόχους συναφών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, ανεξαρτήτως του χαρακτήρα τους, στο επίπεδο της οδηγίας «Φερεγγυότητα II», σύμφωνα με την αρχή «ίδια δραστηριότητα, ίδιοι κανόνες». Ενόψει των ευμετάβλητων χρηματοπιστωτικών αγορών, θα πρέπει να εξασφαλίζεται στους καταναλωτές η ίδια προηγμένη προστασία φερεγγυότητας. Επίσης, η διασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού είναι ουσιαστική προϋπόθεση για την προαγωγή ενός θεμιτού ανταγωνιστικού περιβάλλοντος στην χρηματοπιστωτική αγορά.

1.18 Οι αρχές της οδηγίας «Φερεγγυότητα II» θα πρέπει να αποτελέσουν σημείο αναφοράς για την εισαγωγή νέων προδιαγραφών φερεγγυότητας, π.χ. στο πλαίσιο της επανεξέτασης της οδηγίας για τα ιδρύματα που προσφέρουν υπηρεσίες επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών⁽¹⁾ το 2008, ειδικότερα ως προς την ανάπτυξη των τελών ιδιωτικής ασφάλισης σε ευρωπαϊκή κλίμακα.

2. Εισαγωγή

2.1 Η παρούσα πρόταση οδηγίας για ένα νέο καθεστώς φερεγγυότητας για τις ιδιωτικές επιχειρήσεις ασφάλισης και αντασφάλισης, που ονομάζεται «Φερεγγυότητα II», εισάγει ένα αναθεωρημένο καθεστώς, προκειμένου να εξασφαλίσει την καλύτερη προστασία των αντισυμβαλλόμενων και των δικαιούχων, να εμβαθύνει την ολοκλήρωση της κοινής ευρωπαϊκής ασφαλιστικής αγοράς και να βελτιώσει τη διεθνή ανταγωνιστικότητα του συνολικού ευρωπαϊκού ασφαλιστικού κλάδου, καθώς και των μεμονωμένων ασφαλιστών και αντασφαλιστών. Παράλληλα, με την πρόταση ενοποιούνται πολλές παλαιότερες οδηγίες που αφορούν την ασφάλιση σε μία ενιαία αναδιατυπωμένη οδηγία. Το καθεστώς αυτό θα εφαρμόζεται τόσο στις επιχειρήσεις ασφάλισης, όσο και στις επιχειρήσεις αντασφάλισης.

2.2 Μέσω μίας λεπτομερούς και συνεχιζόμενης διαβούλευσης με όλους τους φορείς, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι επιτροπές Lamfalussy, στις οποίες συμμετέχουν ρυθμιστικές και εποπτικές αρχές, ανέλαβαν ηγετικό ρόλο για τη δημιουργία πρωτοποριακών πρακτικών σε ένα παγκόσμιο περιβάλλον, κυρίως στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Ως αποτέλεσμα, η «Φερεγγυότητα II» συγκαταλέγεται στα πιο προηγμένα πλέγματα κανόνων ασφαλιστικής φερεγγυότητας παγκοσμίως, δίνοντας σαφές προβάδισμα στην Ευρώπη σε σχέση με τα περισσότερα από τα άλλα νομικά συστήματα. Ωστόσο, οι διαβουλεύσεις με αντικείμενο αυτές τις μεταρρυθμίσεις θα πρέπει να συνοπολογίζουν τις απόψεις των εργαζομένων και των καταναλωτών που έχουν σαφώς συμφέρον στο αποτέλεσμα των διαδικασιών. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει κατάλληλα φόρουμ, όπως το FINUSE, για την πραγματοποίηση αυτών των διαβουλεύσεων.

3. Ιστορικό

3.1 Το προτεινόμενο καθεστώς φερεγγυότητας φιλοδοξεί να βελτιώσει την οικονομική σταθερότητα και την αξιοπιστία της ευρωπαϊκής ασφαλιστικής αγοράς. Με αυτόν τον τρόπο αναμένεται να ωφεληθούν τόσο η ανταγωνιστικότητα του συνολικού ευρωπαϊκού ασφαλιστικού κλάδου, καθώς και των μεμονωμένων ασφαλιστών και αντασφαλιστών, όσο και οι καταναλωτές, από άποψη ασφάλειας. Η αξιοπιστία των ασφαλιστικών αγορών είναι κείριας σημασίας για τον οικονομικό και κοινωνικό ιστό της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3.2 Πρώτα απ' όλα, η ασφάλιση δρα ως μέσο ατομικής, όσο και συλλογικής προστασίας. Στους πελάτες των ασφαλιστικών εταιριών περιλαμβάνονται ιδιωτικά νοικοκυριά, ΜΜΕ, μεγάλες εταιρίες, ενώσεις και δημόσιες αρχές. Οι δεσμεύσεις των ασφαλιστικών επιχειρήσεων αφορούν εξαρτημένα και τρίτα μέρη, καθώς επίσης τους πραγματικούς πελάτες των ασφαλιστικών υπηρεσιών. Η ΕΟΚΕ έχει πλήρη επίγνωση αυτού του αντίκτυπου στην καθημερινή ζωή των ευρωπαίων πολιτών. Εκτός από τη σημασία που έχει στις αγορές ασφάλισης σε περίπτωση θανάτου, η ασφάλιση έχει καταστεί και σημαντικός πάροχος αποταμιευτικών προϊόντων. Η ασφάλιση αποτελεί τμήμα της διαχείρισης των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, όπως οι συντάξεις (Σκανδιναβικές χώρες), η αποζημίωση

⁽¹⁾ Ιδρύματα επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών.

εργατικών ατυχημάτων (Βέλγιο, Φιλανδία, Πορτογαλία) και τα εθνικά συστήματα υγείας (Ιρλανδία, Κάτω Χώρες), συχνά εντός ενός πλαισίου, στο οποίο συμμετέχουν οι εκπρόσωποι των εργαζομένων. Η ασφάλιση παρέχει στους εργαζόμενους οφέλη, των οποίων η σημασία για το εργατικό δυναμικό — έναν σημαντικό συντελεστή — αυξάνεται ραγδαία. Παρέχει προστασία έναντι νέων κινδύνων, όπως οι φυσικές καταστροφές, η ασφάλιση της συγκομιδής, καθώς επίσης η τρομοκρατία, ορισμένες φορές δε μέσω εταιρικών σχέσεων μεταξύ (αντ)ασφαλιστών και κυβερνήσεων.

3.3 Η ασφαλιστική αγορά λειτουργεί ως σημαντικός μοχλός της συνολικής οικονομίας, στηρίζοντας την πρωτοβουλία και οικοδομώντας σχέσεις εμπιστοσύνης, και αποτελεί η ίδια σημαντικό οικονομικό παράγοντα, δημιουργώντας θέσεις απασχόλησης για σχεδόν ένα εκατομμύριο εργαζόμενους στην Ευρώπη⁽²⁾. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει υπολογίσει ότι η προτεινόμενη οδηγία θα απαιτήσει επιπλέον επενδύσεις ύψους 2 έως 3 δισεκατομμυρίων ευρώ για τους ασφαλιστές και τις εποπτικές αρχές. Αναμένεται ότι ένα πολύ μεγάλο τμήμα των εν λόγω επενδύσεων θα διατεθεί για το ανθρώπινο κεφάλαιο, δημιουργώντας σταθερές θέσεις απασχόλησης υψηλής εξειδίκευσης σε τοπικό επίπεδο (μεταξύ των οποίων διαχειριστές κινδύνου, αναλογιστές, εμπειρογνώμονες ΤΠΕ και υπάλληλοι επιφορτισμένοι με τον έλεγχο συμμόρφωσης). Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι αυτή η επένδυση θα αποφέρει οφέλη για όλους τους συμμετέχοντες και τους δικαιούχους ασφαλιστήριων συμβολαίων.

3.4 Σε αυτήν την άμεση μορφή απασχόλησης προστίθεται ακόμα ένα εκατομμύριο θέσεις εργασίας, τις οποίες δημιουργεί η ασφάλιση μέσω πρακτόρων, μεσιτών και των δικών τους υπαλλήλων.

Μέσω επενδύσεων που ξεπερνούν τα 6 500 δισ. EUR⁽³⁾, οι επιχειρήσεις ασφαλίσεων και αντασφαλίσεων αποτελούν σημαντικούς θεσμικούς επενδυτές. Με αυτή την ιδιότητα είναι υπεύθυνες για την μετατροπή των ατομικών τιμολογίων ασφαλιστρών σε μια δεξαμενή χρηματοοικονομικών πόρων σε ορθή αναλογία προς τους κινδύνους που εγκυμονούν και για την μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη ασφάλεια των αντισυμβαλλόμενων και των δικαιούχων ασφαλιστήριων συμβολαίων.

3.5 Τα νοικοκυριά, οι ΜΜΕ, οι μεγάλες εταιρείες, οι ενώσεις και οι δημόσιοι οργανισμοί καταβάλλουν ασφαλιστρα, το ύψος των οποίων υπερβαίνει το 5 % του ΑΕγχΠ για ασφάλειες ζωής⁽⁴⁾ και το 3 % του ΑΕγχΠ για τις υπόλοιπες ασφάλειες. Ακόμα και σε ώριμες αγορές, ο ρυθμός ανάπτυξης των ασφαλίσεων υπερβαίνει ως επί το πλείστον την ανάπτυξη της οικονομίας στο σύνολό της. Οι επενδύσεις των ασφαλιστών αντιπροσωπεύουν πάνω από το 50 % του ΑΕγχΠ⁽⁵⁾, κατά το ήμισυ σε προϊόντα και δάνεια σταθερού εισοδήματος⁽⁶⁾, ενώ οι συνολικές επενδύσεις μεταβλητής απόδοσης των ασφαλιστών είναι σχεδόν ίσες με το ένα τέταρτο της ευρωπαϊκής χρηματιστηριακής κεφαλαιοποίησης⁽⁷⁾.

3.6 Παρότι στο πρόσφατο παρελθόν της ασφαλιστικής βιομηχανίας σημειώθηκαν συγχωνεύσεις, υπάρχουν στην Ευρώπη περίπου 5 000 ασφαλιστικές επιχειρήσεις⁽⁸⁾. Οι μεγάλοι χρηματοπιστωτικοί όμιλοι διατηρούν ενίοτε διαφορετικές θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρείες σε διαφορετικές χώρες. Στον ασφαλιστικό κλάδο, οι δομές των ομίλων μπορεί να συμπεριλαμβάνουν διάφορους τύπους δραστηριότητας στο πλαίσιο του συγκεκριμένου κλάδου (αντασφάλιση, ασφάλιση ζωής ή/και ζημιών, ασφαλιστική διαμεσολάβηση) ή στο ευρύ-

τερο πλαίσιο των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (συμπεριλαμβανομένων των κλάδων της τραπεζικής — τραπεζασφάλεια — και της ενυπόθηκτης πίστης). Εκτός αυτού, οι όμιλοι μπορεί να απαρτίζονται από μια μητρική επιχείρηση και θυγατρικές επιχειρήσεις, συμπεριλαμβάνουν όμως και κοινοπραξίες, εταιρίες χαρτοφυλακίου και άλλες δομές. Οι 20 μεγαλύτεροι όμιλοι συγκεντρώνουν το ήμισυ περίπου της ευρωπαϊκής παραγωγής ασφαλιστρών⁽⁹⁾. Ωστόσο σημαντικό μερίδιο της αγοράς κατέχουν επίσης οι συνεταιριστικές και άλλες ασφαλιστικές επιχειρήσεις. Οι τελευταίες είναι άρρητα συνδεδεμένες με πολλές οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών, και αντιστοιχούν στο 30 % του συνόλου των ασφαλιστρών στην Ευρώπη⁽¹⁰⁾.

3.7 Η παρούσα χρηματοπιστωτική κρίση την οποία προκάλεσαν οι δραστηριότητες παροχής ενυπόθηκων στεγαστικών δανείων υψηλού κινδύνου («sub-prime») στις ΗΠΑ, καταδεικνύει ότι είναι απαραίτητο να υπάρξουν ορθά και πλήρη πρότυπα που θα βοηθούν τις ασφαλιστικές εταιρίες να ανταποκρίνονται στις δεσμεύσεις τους, έστω και υπό πίεση.

4. Νομοθετική προσέγγιση

4.1 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προετοίμασε λεπτομερώς και εκτενώς την οδηγία «Φερεγγυότητα II», σε συμφωνία με το πρόγραμμά της για τη «βελτίωση της νομοθεσίας», λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τους κανόνες που καλύπτουν τα τμήματα που αναδιατυπώνονται. Οι ανησυχίες τόσο του κλάδου, όσο και των εποπτικών αρχών ελήφθησαν υπόψη, χάρη στις αλληπάλληλες ποιοτικές και ποσοτικές αξιολογήσεις αντίκτυπου και διαβουλεύσεις. Αναμένονται νέοι, λεπτομερείς έλεγχοι και διαβουλεύσεις.

4.2 Η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αποτελεί μια οδηγία «Lamfalussy», που βασίζεται στη δομή 4 επιπέδων της προσέγγισης Lamfalussy για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Οι διατάξεις του επιπέδου 1 της οδηγίας βασίζονται σε αρχές, παρέχοντας τη βάση για την υιοθέτηση και την εφαρμογή μέτρων στο επίπεδο 2 μαζί με οδηγίες για εποπτική σύγκλιση στο επίπεδο 3 της διαδικασίας. Με την προσέγγιση αυτή επιδιώκεται η άμεση προσαρμογή του νέου καθεστώτος, το οποίο θα αντανάκλα τις αλλαγές στην αγορά, τις διεθνείς εξελίξεις στη νομοθεσία περί λογιστικής και (αντ)ασφαλίσεων, την τεχνολογική ανάπτυξη, την πείρα η οποία αποκτάται και τις νέες μεθοδολογίες. Η θέσπιση λεπτομερών προδιαγραφών υπολογισμού στα άρθρα της οδηγίας θα έχετε σε κίνδυνο την πεμπτούσια της καινοτόμου νομοθετικής διαδικασίας. Τα επίπεδα 2 και 3 προσφέρονται περισσότερο για εξέταση.

4.3 Το νέο καθεστώς είναι διαρθρωμένο σε τρεις πυλώνες, κατά παρόμοιο τρόπο με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον τραπεζικό τομέα (συμφωνία «Βασιλεία II»), αντανάκλα ωστόσο τις ιδιαιτερότητες της ασφαλιστικής βιομηχανίας. Ο πυλώνας I (άρθρο 74-142) καθορίζει ποιοτικές χρηματοπιστωτικές απαιτήσεις, ο πυλώνας II (άρθρα 27-34, 36038, 40-49, 181-183) αφορά τη διαδικασία εποπτικής αξιολόγησης και τις ποιοτικές απαιτήσεις και ο πυλώνας III (άρθρο 35, 50-55) ρυθμίζει την εποπτική αναφορά και δημοσιοποίηση. Οι τρεις πυλώνες δεν είναι αποκομμένοι μεταξύ τους, αλλά αλληλοσυμπληρώνονται κατά την επιδίωξη των στόχων του καθεστώτος. Οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ των διατάξεων σε διαφορετικούς πυλώνες θα πρέπει να ληφθούν δεόντως υπόψη.

⁽²⁾ Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ασφαλίσεων, European Insurance in Figures, 2007. Τα στοιχεία αντικατοπτρίζουν τα δεδομένα που ήταν διαθέσιμα στα τέλη του 2006.

⁽³⁾ Βλέπε υποσημείωση 2.

⁽⁴⁾ Βλέπε υποσημείωση 2.

⁽⁵⁾ Βλέπε υποσημείωση 2.

⁽⁶⁾ Βλέπε υποσημείωση 2.

⁽⁷⁾ Βλέπε υποσημείωση 2.

⁽⁸⁾ Βλέπε υποσημείωση 2.

⁽⁹⁾ Βλέπε υποσημείωση 2.

⁽¹⁰⁾ Πηγή AISAM (Διεθνής Ένωση Αλληλασφαλιστικών Εταιριών).

4.4 Η αναθεώρηση του παρόντος καθεστώτος φερεγγυότητας αποτέλεσε εξάλλου ευκαιρία για την αναδιατύπωση 13 οδηγιών που αφορούν την (αντ)ασφάλιση σε μία ενιαία απλοποιημένη οδηγία, στην οποία ενσωματώθηκαν οι νέοι κανόνες φερεγγυότητας. Περιλαμβάνει έναν αριθμό επουσιωδών τροποποιήσεων με σκοπό τη βελτίωση του κειμένου της προτεινόμενης οδηγίας. Τα άρθρα ή τα τμήματα των άρθρων τα οποία έχουν καταστεί παρωχημένα έχουν διαγραφεί.

5. Γενικές πτυχές

5.1 Τα τελευταία τριάντα χρόνια, οι διαδοχικές ευρωπαϊκές οδηγίες έχουν δημιουργήσει μία ευρωπαϊκή αγορά (αντ)ασφαλίσεων, την οποία διέπει μια κοινή δέσμη κανόνων, μεταξύ των οποίων οι αρχές της αμοιβαίας αναγνώρισης και του ελέγχου της χώρας καταγωγής. Δημιούργησαν μια αγορά, η οποία είναι ανοικτή στους εξωκοινοτικούς φορείς εκμετάλλευσης και ενθάρρυναν τους ευρωπαϊούς ασφαλιστές να επεκταθούν και σε αγορές πέραν της Ευρώπης, κυρίως στη νότια Αμερική, στην Ασία και στα κράτη εκείνα, τα οποία ενδέχεται να προσχωρήσουν μελλοντικά στην ΕΕ.

5.2 Με την προτεινόμενη πρωτοποριακή ρύθμιση για την φερεγγυότητα εξασφαλίζεται ότι οι ασφαλιστές είναι οικονομικά υγιείς και ικανοί να αντιμετωπίσουν ανεπιθύμητα συμβάντα, προκειμένου να εκπληρώνουν τις συμβατικές τους υποσχέσεις προς τους αντισυμβαλλομένους και να εγγυώνται ένα σταθερό χρηματοπιστωτικό σύστημα. Είναι ωστόσο σημαντικό να επισημανθεί ότι όλοι οι καταναλωτές αυτών των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών αξίζουν ανάλογη ενισχυμένη προστασία. Ορισμένοι παράγοντες της αγοράς, όπως οι πάροχοι επαγγελματικών συντάξεων ή τα επενδυτικά ιδρύματα και τα ταμειυτήρια δεν υπόκεινται στη ρύθμιση για τις ασφάλειες.

5.3 Οι εναρμονισμένοι κανόνες φερεγγυότητας καλλιεργούν την εμπιστοσύνη, όχι μόνο μεταξύ των καταναλωτών, αλλά και μεταξύ των εποπτικών αρχών. Το στοιχείο αυτό αποτελεί καθοριστικό παράγοντα προκειμένου να δημιουργηθεί μια ευρωπαϊκή αγορά με αμοιβαία αναγνώριση και να εφαρμοστεί στην πράξη ο έλεγχος της χώρας καταγωγής. Οι ισχύοντες ευρωπαϊκοί κανόνες φερεγγυότητας (Solvency I) είναι ωστόσο παρωχημένοι. Δεν είναι ευαίσθητοι όσον αφορά τους ειδικότερους κινδύνους που αντιμετωπίζει ένας φορέας που παρέχει την ασφαλιστική κάλυψη, οδηγώντας κατ' αυτόν τον τρόπο σε ίδιες απαιτήσεις φερεγγυότητας για επιχειρήσεις διαφορετικών κατηγοριών κινδύνου. Επιπλέον, οι ισχύοντες κανόνες φερεγγυότητας αφορούν κυρίως την χρηματοπιστωτική συμμόρφωση, ακολουθώντας μια προσέγγιση που βασίζεται σε κανόνες και όχι στην ορθή διαχείριση, δεν αντιμετωπίζουν δε σωστά το ζήτημα της εποπτείας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Επιπλέον, το ισχύον ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο εξακολουθεί να αφήνει μεγάλο περιθώριο στα κράτη μέλη για αποκλίσεις σε εθνικό επίπεδο και, επομένως, θέτει σε κίνδυνο την αποτελεσματικότητα της εποπτείας πολυεθνικών επιχειρήσεων και τους ίσους όρους ανταγωνισμού. Λόγω των άνω ελλείψεων που προαναφέρθηκαν, το ισχύον καθεστώς ξεπεράσθηκε από τις εξελίξεις στη βιομηχανία και από τις διεθνείς και διακλαδικές εξελίξεις. Οι νέες προδιαγραφές φερεγγυότητας, που καθορίζονται από την προτεινόμενη οδηγία αντικατοπτρίζουν με άλλα λόγια ένα ρεύμα που έχουν δημιουργήσει οι ασφαλιστικοί και εποπτικοί φορείς πολλών κρατών, οι οποίοι είχαν επίγνωση των κινδύνων.

5.4 Σε αντίθεση με το πλαίσιο της Φερεγγυότητας I, η παρούσα μεταρρύθμιση επικεντρώνεται στην πραγματική ποιότητα της διαχείρισης των κινδύνων στην επιχείρηση καθώς και στις αρχές και τους στόχους, παρά στους κανόνες που δεν λαμβάνουν υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά κινδύνου των επιχειρήσεων.

Αποσκοπεί επίσης στην ευθυγράμμιση των πρακτικών εποπτείας στον ΕΟΧ.

5.5 Κατ' ουσία, το νέο σύστημα θα παράσχει καταρχάς στις εποπτικές αρχές και στους ασφαλιστές προηγμένα εργαλεία φερεγγυότητας, προκειμένου να αντιμετωπίζονται όχι μόνον ανεπιθύμητα συμβάντα τα οποία αφορούν ασφαλιστικούς κινδύνους, όπως πλημύρες, καταιγίδες ή σοβαρά αυτοκινητιστικά ατυχήματα, αλλά να αντιμετωπίζονται επίσης οι πιστωτικοί και λειτουργικοί κίνδυνοι, καθώς και οι κίνδυνοι της αγοράς. Σε αντίθεση με την ισχύουσα νομοθεσία, οι ασφαλιστές και οι αντασφαλιστές θα απαιτείται να διαθέτουν κεφάλαιο ανάλογο προς το συνολικό τους κίνδυνο φερεγγυότητας, λαμβάνοντας υπόψη όχι μόνον ποσοτικά στοιχεία, αλλά και ποιοτικές πτυχές, οι οποίες ασκούν επίδραση στον βαθμό επικινδυνότητας της επιχείρησης.

5.6 Το σύστημα βασίζεται σε μια ευαίσθητη προσέγγιση του οικονομικού κινδύνου, με την οποία επιδιώκεται να διασφαλιστεί ότι αντανακλώνται δεόντως οι πραγματικές βασικές εκθέσεις σε κίνδυνο και τα προγράμματα μετριασμού του κινδύνου, εξουδετερώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τις δυνατότητες μίας κανονιστικής διαμεσοδότησης, οι οποίες ενδέχεται να στρεβλώσουν ή να μειώσουν την προστασία που παρέχεται στον αντισυμβαλλόμενο. Τούτο σημαίνει επίσης, ότι οι κεφαλαιουχικές απαιτήσεις θα πρέπει να επιτρέπουν καλύτερη (βέλτιστη) κατανομή του κεφαλαίου και να δίνουν κίνητρα για τη μέγιστη διαχείριση του εσωτερικού κινδύνου.

5.7 Κατά δεύτερο λόγο, στη «Φερεγγυότητα II» υπογραμμίζεται η ευθύνη της διαχείρισης εκ μέρους των ασφαλιστών, προκειμένου να κατοχυρώνεται η υγιής διαχείριση του κινδύνου, ενώ επιδιώκεται επίσης η ενίσχυση της καλής πρακτικής στον κλάδο. Οι ασφαλιστές θα πρέπει να εστιάζουν στην ενεργό αναγνώριση, αξιολόγηση και διαχείριση κινδύνων και να λαμβάνουν υπόψη τις ενδεχόμενες μελλοντικές εξελίξεις, όπως νέα επιχειρησιακά προγράμματα ή καταστροφικά γεγονότα, τα οποία ενδέχεται να επηρεάσουν την χρηματοπιστωτική τους θέση. Επιπρόσθετα, η προτεινόμενη μεταρρύθμιση θα τους υποχρεώνει να αξιολογούν τις κεφαλαιουχικές τους ανάγκες ενόψει όλων των κινδύνων, μέσω της «Αξιολόγησης κινδύνου και φερεγγυότητας από τις ίδιες τις επιχειρήσεις» (ORSA), ενώ η «Διαδικασία Εποπτικής Αξιολόγησης» (SRP) θα μετατοπίσει τη στόχευση των εποπτικών αρχών από τη νομική συμμόρφωση και τον έλεγχο των κεφαλαίων, στην αξιολόγηση των πραγματικών προφίλ κινδύνου των ασφαλιστών και της ποιότητας της εκ μέρους τους διαχείρισης κινδύνου και των συστημάτων διακυβέρνησής τους, μέσω, παραδείγματος χάριν, μηχανισμών έγκαιρης προειδοποίησης και προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων. Παράλληλα, ενθαρρύνει την εποπτική συνεργασία και σύγκλιση, π.χ. μέσω της ενίσχυσης του ρόλου της CEIOPS (Επιτροπή Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων), ως μέτρο διασφάλισης μεγαλύτερης συνοχής στην επόπτευση των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, το οποίο και επικροτεί η ΕΟΚΕ.

5.8 Μια τρίτη σημαντική αρχή συνίσταται στην προσπάθεια βελτίωσης της αποτελεσματικότητας της εποπτείας των ασφαλιστικών ομίλων, μέσω ενός «επόπτη ομίλου» στη χώρα καταγωγής τους. Ο επόπτης όμιλος θα μεριμνά ώστε να μην παραβλέπονται οι κίνδυνοι που φέρει ένας όμιλος και, συγχρόνως, θα επιτρέπει στους ομίλους να λειτουργούν πιο αποτελεσματικά, παρέχοντας παράλληλα υψηλό επίπεδο προστασίας σε όλους τους αντισυμβαλλομένους. Ο επόπτης όμιλος θα αναλάβει συγκεκριμένες αρμοδιότητες, οι οποίες θα ασκούνται σε στενή συνεργασία με τις εκάστοτε εθνικές εποπτικές αρχές, ενώ ταυτόχρονα έχει την ευθύνη λήψης αποφάσεων σε περιορισμένο αριθμό θεμάτων. Οι τοπικοί επόπτες ενθαρρύνονται να συμμετέχουν ενεργά στο σώμα των εποπτών, δεδομένου ότι διαθέτουν το δικαίωμα της συναπόφασης εφόσον μπορεί να συναφθεί συμφωνία. Το παραπάνω συνεπάγεται μια διαφορετική προσέγγιση, η οποία θα πρέπει να αξιοποιηθεί, προκειμένου να μπορεί να αναγνωριστεί η χρηματοπιστωτική κατάσταση και η πιθανή διαφοροποίηση του κινδύνου τέτοιων ομίλων.

5.9 Κατά τέταρτο λόγο, η οδηγία «Φερεγγυότητα II» εισάγει περισσότερη διαφάνεια και αντικειμενικότητα, τόσο όσον αφορά τις πληροφορίες που παρέχουν οι επιχειρήσεις σχετικά με την χρηματοπιστωτική τους κατάσταση και τους εμπλεκόμενους κινδύνους, όσο και σχετικά με τις διαδικασίες εποπτικής αξιολόγησης. Επί του παρόντος, οι εποπτικές πρακτικές εξακολουθούν να ποικίλλουν στα κράτη μέλη, αφήνοντας περιθώρια για κανονιστική διαμεσολάβηση. Είναι σημαντικό να είναι οι εποπτικές πρακτικές, όχι μόνον αντικειμενικές και διαφανείς, αλλά επίσης προβλέψιμες και επαρκώς τεκμηριωμένες, προς όφελος τόσο της ευρωπαϊκής πολιτικής επί του εν λόγω θέματος, όσο και των ασφαλιστών που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν σε μία νέα εθνική αγορά.

6. Λεπτομερής ανάλυση

6.1 Χρηματοπιστωτικές απαιτήσεις (πυλώνας I)

(Άρθρα 74-142)

6.1.1 Κατά τον καθορισμό των χρηματοπιστωτικών απαιτήσεων για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, το νέο καθεστώς υιοθετεί μία ολιστική «προσέγγιση συνολικού ισολογισμού», σύμφωνα με την οποία το σύνολο των στοιχείων ενεργητικού⁽¹⁾ και παθητικού αποτιμάται σύμφωνα με μία συνεκτική προσέγγιση της αγοράς και όλοι οι σχετικοί με αυτά ποσοτικά μετρήσιμοι κίνδυνοι αντανακλώνται με σαφήνεια σε σχέση με τις κεφαλαιουχικές απαιτήσεις. Η αξιολόγηση των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού σε επίπεδα που να αντιστοιχούν στους όρους των εμπορικών τους συναλλαγών διασφαλίζει την αντικειμενική και συνεκτική εκτίμησή τους. Διασφαλίζει επίσης ότι θα προσοδίδεται η σωστή αξία σε κάθε προαίρεση που είναι εγγενής με αυτές. Η ρεαλιστική αξιολόγηση με προσανατολισμό προς το μέλλον αποτελεί την πιο αποτελεσματική προστασία έναντι μιας πιθανής μεροληψίας, η οποία θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο τα δικαιώματα των συμμετεχόντων.

6.1.2 Στα πλαίσια αυτής της αξιολόγησης, δίνεται ιδιαίτερη σημασία στον υπολογισμό των τεχνικών διατάξεων, δηλαδή στις υποχρεώσεις έναντι των αντισυμβαλλομένων και άλλων δικαιούχων. Η αξιολόγηση των τεχνικών διατάξεων σύμφωνα με τις εξελίξεις της αγοράς επιτυγχάνεται μέσω του υπολογισμού της «βέλτιστης εκτίμησης», η οποία ισούται με τον μέσο όρο των μελλοντικών ταμειακών ροών, σταθμισμένων βάσει πιθανοτήτων, λαμβανομένης υπόψη της χρονικής αξίας του χρήματος και χρησιμοποιώντας ένα περιθώριο κινδύνου. Με την προσέγγιση αυτή διασφαλίζεται ότι η συνολική αξία των τεχνικών διατάξεων είναι ίση προς το ποσό το οποίο θα ζητήσει ένα τρίτο μέρος, προκειμένου να αναλάβει το ασφαλιστικό χαρτοφυλάκιο και να εκπληρώσει τις σχετικές υποχρεώσεις. Ο υπολογισμός θα πρέπει να χρησιμοποιεί και να είναι σύμφωνος με τις πληροφορίες που παρέχουν οι χρηματοπιστωτικές αγορές καθώς και με τα διαθέσιμα στοιχεία για τους ασφαλιστικούς κινδύνους.

6.1.3 Το νέο σύστημα φερεγγυότητας περιλαμβάνει δύο κεφαλαιουχικές απαιτήσεις, το SCR (απαιτήσεις φερεγγυότητας) και το MCR (ελάχιστες απαιτήσεις), οι οποίες έχουν διαφορετικό σκοπό και υπολογίζονται αντιστοίχως.

6.1.4 Το SCR καθορίζει ένα επιδιωκόμενο επίπεδο κεφαλαίου το οποίο οφείλει να διαθέτει ένας ασφαλιστής υπό συνήθεις επιχειρησιακές συνθήκες, κάτω από το όριο του οποίου εντατικοποιούνται οι εποπτικές παρεμβάσεις. Προβλέπει σταδιακές εποπτικές παρεμβάσεις, προτού το κεφάλαιο αγγίξει το MCR και, με αυτόν τον τρόπο, προσφέρει εύλογη διαβεβαίωση στους αντισυμβαλλόμενους και στους δικαιούχους ότι ο ασφαλιστής τους θα εκπληρώσει την ασφαλιστική παροχή, όταν αυτή καταστεί απαιτητή. Από τεχνική σκοπιά, το SCR πρέπει να είναι σχεδιασμένο και διαβαθμισμένο κατά

τέτοιον τρόπο, ώστε να καθορίζει ένα επίπεδο κεφαλαίου, το οποίο επιτρέπει στην επιχείρηση να απορροφήσει σημαντικές απρόβλεπτες απώλειες, βασιζόμενο σε μία πιθανότητα αθέτησης εντός ενός δεδομένου χρονικού ορίζοντα (0,5 % σε περίοδο ενός έτους).

6.1.5 Το MCR αντικατοπτρίζει βασικά το επίπεδο εκείνου του κεφαλαίου στο οποίο ενεργοποιείται η έσχατη εποπτική παρέμβαση, εφόσον χρειαστεί. Ο υπολογισμός του MCR θα πρέπει να επιτρέπει επαρκή περιθώρια, σε σύγκριση με το SCR, ούτως ώστε να διασφαλίζεται ένα περιθώριο διακύμανσης για μία εύλογη κλιμακωτή επέμβαση εκ μέρους των εποπτικών αρχών.

6.1.6 Στην πράξη, ένας ασφαλιστής έχει τη δυνατότητα να υπολογίσει το SCR χρησιμοποιώντας είτε έναν καθορισμένο τύπο, είτε το δικό του προσωπικό μοντέλο, το οποίο έχει εγκριθεί εκ μέρους των εποπτικών αρχών. Ο καθορισμένος τύπος θα πρέπει να αντικατοπτρίζει καταλλήλως τις τεχνικές μετριάσεις του κινδύνου και τα αποτελέσματα της διαφοροποίησης, όπως και κάθε δυνατότητα απορρόφησης απωλειών στους ισολογισμούς που περιλαμβάνονται στο διαθέσιμο κεφάλαιο. Η προσανατολισμένη στον κίνδυνο προσέγγιση της προτεινόμενης οδηγίας συνεπάγεται ότι — ένα εσωτερικό μοντέλο (είτε συνολικό είτε εν μέρει) μπορεί— υπό εποπτική επικύρωση — να αντικαταστήσει τον καθορισμένο υπολογισμό, εφόσον αντανακλά καλύτερα το προφίλ κινδύνου της επιχείρησης. Πρόκειται για ένα σημαντικό κίνητρο για την υγιή εσωτερική αναγνώριση και διαχείριση των κινδύνων καθώς και για την κατάρτιση και την πρόσληψη προσωπικού υψηλών προσόντων.

6.1.7 Ένα άλλο στοιχείο, το οποίο συμβαδίζει με την επιδίωξη να ενθαρρυνθεί η χρηστή εσωτερική διαχείριση, συνίσταται στην εφαρμογή της αρχής του «καλού διαχειριστή» στην επενδυτική πολιτική, η οποία επιτρέπει να μην τίθενται τεχνητά όρια στις επενδύσεις, απαιτώντας παράλληλα υψηλά ποιοτικά κριτήρια και κατάλληλα λογιστικά για κάθε σημαντικό κίνδυνο κατά τον υπολογισμό της κεφαλαιακής απαίτησης.

6.1.8 Ενόψει της πολυπλοκότητας των απαιτήσεων, είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι η παρούσα πρόταση περιλαμβάνει διατάξεις, οι οποίες επιτρέπουν μια αναλογική και διαχειρίσιμη εφαρμογή των απαιτήσεων του πυλώνα I. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία για τις μικρές και μικρομεσαίες ασφαλιστικές επιχειρήσεις (ΜΜΕ). Η αρχή της αναλογικότητας δεν αναφέρεται στο μέγεθος, αλλά στη φύση και την πολυπλοκότητα των κινδύνων που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις. Οι ΜΜΕ υπόκεινται σε παρεμφερείς γενικές αρχές συντήσης διαχείρισης, εφόσον το προφίλ κινδύνου τους είναι ίδιο με το αντίστοιχο άλλων επιχειρήσεων. Οι πελάτες και οι δικαιούχοι τους απολαμβάνουν τον ίδιο βαθμό προστασίας.

6.2 Διαδικασία εποπτικής εξέτασης και ποιοτικές απαιτήσεις (πυλώνας II)

(Άρθρα 27-34, 36-38, 40-49, 181-183)

6.2.1 Η πρόταση της επιτροπής «Φερεγγυότητα II» καθορίζει διαδικασίες και εργαλεία για εποπτικές δραστηριότητες και εξετάσεις, συμπεριλαμβανομένων του καθορισμού των εξουσιών εποπτείας και των διατάξεων για τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών, όπως επίσης για την εποπτική σύγκλιση. Οι διατάξεις του πυλώνα II επιβάλλουν επίσης ποιοτικές απαιτήσεις στις επιχειρήσεις, δηλαδή στο σύστημα διακυβέρνησής τους, οι οποίες περιλαμβάνουν ένα αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου, σύστημα διαχείρισης κινδύνου, αναλογιστική λειτουργία, εσωτερικό έλεγχο, λειτουργία συμμόρφωσης και κανόνες για την εξωτερική ανάθεση.

6.2.2 Τα εποπτικά εργαλεία στοχεύουν στον προσδιορισμό ιδρυμάτων με χρηματοπιστωτικά, οργανωτικά ή άλλα χαρακτηριστικά τα οποία συνδέονται ενδεχομένως ένα προφίλ υψηλότερου κινδύνου,

⁽¹⁾ Το ενεργητικό των ασφαλιστικών εταιριών της ΕΕ συνίσταται κυρίως σε ομολογίες (37 %), μετοχές (31 %) και δάνεια (15 %). Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ασφαλίσεων, European Insurance in Figures, 2007.

και τα οποία ενδέχεται, υπό εξαιρετικές συνθήκες, να κληθούν να διατηρήσουν ένα υψηλότερο κεφάλαιο φερεγγυότητας, από ό,τι σύμφωνα με το SCR και/ή να λάβουν μέτρα για τη μείωση των κινδύνων στους οποίους υπόκεινται.

6.2.3 Η προαναφερθείσα αρχή της αναλογικότητας εφαρμόζεται εξίσου στη διαδικασία εποπτικής εξέτασης. Οι εποπτικές αρχές θα πρέπει να ασκούν τις εξουσίες τους λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος, τη φύση και την πολυπλοκότητα των κινδύνων της εκάστοτε επιχείρησης, προκειμένου να αποφευχθεί η υπερβολική εποπτεία ιδίως εις βάρος εκείνων των μικρών και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες είναι εκτεθειμένες σε χαμηλό επίπεδο κινδύνου.

6.2.4 Η «Φερεγγυότητα II» έχει σχεδιαστεί ώστε να ενισχύσει την ποιοτική αξιολόγηση, στην οποία προβαίνουν οι εποπτικές αρχές όσον αφορά την εξέλιξη των κινδύνων μιας ασφαλιστικής επιχείρησης. Ιδιαίτερη σημασία έχει η διαχρονική ευθυγράμμιση των πράξεων και των αποφάσεων των εποπτικών αρχών, μεταξύ διαφορετικών κρατών και επιχειρήσεων. Αξίζει να επαναληφθεί η σημασία της διαφάνειας, της αντικειμενικότητας και της δυνατότητας πρόβλεψης των εποπτικών ενεργειών. Αυτό αφορά ιδιαίτερα την περίπτωση της έγκρισης των εσωτερικών μοντέλων.

6.3 Εποπτική αναφορά και δημοσιοποίηση (πυλώνας III)

(Άρθρα 35, 50-55)

6.3.1 Η διαφάνεια και η κοινοποίηση προς το κοινό (δημοσιοποίηση) πληροφοριών εκ μέρους των ασφαλιστικών επιχειρήσεων σχετικά με την οικονομική τους κατάσταση και τους κινδύνους, χρησιμεύει στην ενίσχυση της αγοράς και της πειθαρχίας. Επιπροσθέτως, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις πρέπει να παρέχουν στις εποπτικές αρχές (εποπτική αναφορά) τις ποσοτικές και ποιοτικές πληροφορίες, τις οποίες χρειάζονται για να ασκήσουν αποτελεσματικό έλεγχο και καθοδήγησή.

6.3.2 Η εναρμόνιση της εποπτικής αναφοράς και της δημοσιοποίησης συνιστά σημαντικό σκέλος του νέου καθεστώτος, δεδομένου ότι υπάρχει σαφής ανάγκη για σύγκλιση και ένα συγκρίσιμο περιεχόμενο σε όλη την Ευρώπη. Τούτο έχει ιδιαίτερη σημασία όσον αφορά τους πολυεθνικούς ομίλους.

6.4 Εποπτεία ομίλων

(Άρθρα 210-268)

6.4.1 Το ισχύον κοινοτικό δίκαιο θεωρεί την εποπτεία ομίλων ως απλό συμπλήρωμα στη μεμονωμένη εποπτεία. Η τελευταία δεν λαμβάνει υπόψη κατά πόσο μία επιχείρηση αποτελεί μέρος ομίλου (π.χ. θυγατρική εταιρεία) είτε όχι. Συνεπώς, η εποπτεία ομίλων απλώς προστίθεται στη μεμονωμένη εποπτεία με μοναδικό σκοπό να εκτιμάται ο βαθμός εμπλοκής των σχέσεων των ομίλων σε μία μεμονωμένη επιχείρηση. Ως αποτέλεσμα, το ισχύον κοινοτικό καθεστώς φερεγγυότητας δεν αναγνωρίζει την οικονομική πραγματικότητα των ασφαλιστικών ομίλων και αντιπαρέχεται το γεγονός ότι σε πολλές περιπτώσεις η διαχείριση κινδύνου πραγματοποιείται σε επίπεδο ομίλου και όχι σε μεμονωμένο επίπεδο. Με την προτεινόμενη οδηγία «Φερεγγυότητα II» αναζητείται μία καταλληλότερη μέθοδος για την εποπτεία των ομίλων, μέσω της αλλαγής του

τρόπου — τηρουμένων ορισμένων προϋποθέσεων — με τον οποίο διεξάγεται η μεμονωμένη εποπτεία και η εποπτεία ομίλων.

6.4.2 Για κάθε ασφαλιστικό όμιλο θα διορίζεται ως «επόπτης ομίλου» μια μεμονωμένη αρχή, η οποία θα φέρει την κύρια ευθύνη για όλες τις βασικές πτυχές της εποπτείας του ομίλου (φερεγγυότητα ομίλου, συναλλαγές εντός του ομίλου, συγκέντρωση κινδύνων, διαχείριση κινδύνου και εσωτερικός έλεγχος). Εντούτοις, ο επόπτης ομίλου και ο μεμονωμένος επόπτης θα πρέπει να ανταλλάσσουν ουσιαστικές πληροφορίες αυτόματα και συναφείς πληροφορίες κατόπιν αιτήματος. Επιπλέον, ο επόπτης ομίλου οφείλει να συμβουλεύεται τις μεμονωμένες εποπτικές αρχές πριν από σημαντικές αποφάσεις, οι εμπλεκόμενες δε εποπτικές αρχές θα πρέπει να εξαντλούν όλες τις δυνατότητες που διαθέτουν προκειμένου να καταλήξουν σε κοινή απόφαση, αν και στις περιπτώσεις έγκρισης του εσωτερικού προτύπου ομίλων, όπως η περίπτωση του τραπεζικού ελέγχου, η τελική απόφαση λαμβάνεται από τον επόπτη ομίλου. Μέσω των διατάξεων αυτών θα πρέπει να εξασφαλισθεί ότι τόσο οι επόπτες ομίλου, όσο και οι μεμονωμένοι επόπτες, κατανοούν καλύτερα το προφίλ κινδύνου ολόκληρου του ομίλου και συνεπώς ότι παρέχεται αυξημένη προστασία στους αντισυμβαλλομένους κάθε μονάδας.

6.4.3 Πέραν της βελτιωμένης έννοιας της εποπτείας ομίλων, η πρόταση εισάγει ένα καινοτόμο καθεστώς υποστήριξης ομίλου. Οι όμιλοι, οι οποίοι επιθυμούν να διευκολύνουν τη διαχείριση κεφαλαίων σε επίπεδο ομίλου, μπορούν να ζητήσουν την άδεια να υπαχθούν στο ρυθμιστικό πλαίσιο του καθεστώτος υποστήριξης ομίλου. Στις ομάδες, στις οποίες θα χορηγηθεί η άδεια να υπαχθούν στο ρυθμιστικό πλαίσιο του καθεστώτος υποστήριξης ομίλου, θα επιτρέπεται — υπό ορισμένους σαφείς όρους — να πληρούν ένα τμήμα του SCR (όχι όμως του MCR) των θυγατρικών μέσω μίας δήλωσης υποστήριξης ομίλου (οικονομική και νομικώς εκτελεστή, δέσμευση της μητρικής επιχείρησης έναντι της θυγατρικής της ότι θα παρέχει τα αναγκαία κεφάλαια). Προκειμένου να λειτουργήσει αποτελεσματικά το καθεστώς υποστήριξης ομίλου, προβλέπονται ορισμένες συμπληρωματικές αποκλίσεις για τη μεμονωμένη εποπτεία. Όταν εφαρμόζεται το καθεστώς υποστήριξης ομίλου, προβλέπεται ειδική διαδικασία για τις περιπτώσεις που υπάρχει πίεση (παραβίαση του μεμονωμένου SCR), η οποία συνεπάγεται την ανάληψη συντονισμένων δράσεων από τους μεμονωμένους επόπτες και τους επόπτες ομίλων. Το καθεστώς αυτό θα πρέπει να εφαρμόζεται κατά τρόπον ενιαίο σε όλη την ΕΕ.

6.4.4 Δεδομένου ότι το καθεστώς υποστήριξης ομίλου επιτρέπει να διατηρείται το κεφάλαιο SCR των θυγατρικών επιχειρήσεων σε άλλο επίπεδο εντός του ομίλου, οι ασφαλιστικοί όμιλοι αποκτούν ένα εύχρηστο και διαφανή τρόπο να ωφελούνται μεν από την αναγνώριση των επιπτώσεων της διαφοροποίησης του ομίλου, παράλληλα δε οι μεμονωμένες θυγατρικές μπορούν να πληρούν το ίδιο επίπεδο κεφαλαιουχικών απαιτήσεων, το οποίο θα πληρούσαν εάν δεν αποτελούσαν τμήμα του συγκεκριμένου ομίλου. Για τους λόγους αυτούς, θα πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή η κατάλληλη εποπτεία, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η άμεση μεταβιβασιμότητα του χρήζοντος κεφαλαίου. Η ύπαρξη δηλώσεων στήριξης του ομίλου, και κάθε χρήση αυτών, δημοσιοποιείται τόσο από τη μητρική επιχείρηση, όσο και από την οικεία θυγατρική.

Βρυξέλλες, 29 Μαΐου 2008.

Ο Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Δημήτρης ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ